

eko.

EKOROSKS KUNDTIDNING

- Käntöpuolella suomenkielinen lehti

Plasten bort från bioavfallet!

Hur använder jag en papperspåse?

Endast rena textilier kan återvinnas

Nya insamlingskärl på gården

Fritidsbostädernas kärll ska skapa bekvämlighet

Sortera så här:

Klipp ut
och spara

Vi rekommenderar papperspåsar för bioavfallet

- matrester och skämd mat
- fiskrens och ben
- skal av frukter, grönsaker, rotsaker och ägg
- kaffe- och tesump med filter
- inga livsmedelsförpackningar i bioavfallet
- bioavfallet packas i papperspåsar

PAPPERS-
PÅSE

OBS! Ingen plast i bioavfallet efter 19.7.2023

Energiavfall

- blöjor och bindor
- smutsiga livsmedelsförpackningar av papper, kartong, plast och styrox
- små plastföremål, t.ex. tand- och diskborstar, ej produkter av PVC
- damm och dammsugarpåsar
- smutsiga textilier (inga skor, regn- eller läderkläder)
- hushållspapper och våtservetter
- kaffepaket och chipspåsar

Kartong

- pafflådor
- burkar av kartong, t.ex. mjölkpaket och saftburkar
- kartongförpackningar, t.ex. grynpaket, pizzalådor, äggförpackningar
- papperspåsar
- hylsor från wc- och hushållspappersrullar

Kartongförpackningarna ska vara tomma, rena, torra, tillplattade och förpackade in i varandra.

Plastförpackningar

- livsmedelsförpackningar av plast, t.ex. yoghurtburkar, smöraskar samt förpackningar för charkuterier, ost och färdigmat
- plastförpackningar för tvättmedel, schampo och tvål
- flaskor, kanistrar och burkar av plast, helst tillplattade
- plastkassar, -påsar och omslag

Tomma, rena och torra plastförpackningar från hushåll.

Metall

- konsrvarburkar, dryckesburkar utan pant, lock och korkar av metall
- formar och folie av aluminium
- tomma burkar för målfärg
- tomma aerosolfaskor

Glasförpackningar

- glasflaskor
- glasburkar

Glasförpackningarna ska vara rena, medan korkar och lock tas bort. Du kan skölja smutsiga glasförpackningar med en skvätt kallt vatten.

Etiketter och halsringar kan lämnas kvar.

Plasten bort från bioavfallet

Biogasanläggningarna vill också bli av med den omgivande plastpåsen.

Ekorosk rekommenderar att bioavfallet packas i papperspåsar, helst vaxade papperspåsar eftersom de klarar av mer väta. Papperspåsen håller också bättre om den står luftigt, därför är behållare av galler eller en perforerad behållare att föredra. Papperspåsen består av pappersfibrer som är 100 % biologiskt nedbrytbara. Papper är ett förnybart råmaterial som passar naturligt in i biogasproduktionen.

Papperspåsar för bioavfall finns att köpa i butikshyllan för soppsåsar. Vid många matbutiker kan man köpa hem frukt och grönt i en papperspåse.

Från och med den 19 juli får inte plastkassen från butikskassan längre användas för bioavfallet.

Bioavfall som sorteras i plastpåsar tenderar att innehålla mer felsorterad plast jämfört med bioavfall sorterat i papperspåsar. Bioavfallet behandlas i biogasanläggningar där man producerar biogas och kompostjord. Trots förbehandlingen av bioavfallet kan felsorterad plast komma med i processen. Felsorteringen måste minska för att biogasanläggningarna ska vara villiga att ta emot vårt bioavfall.

Jag vill tacka alla hushåll för det sorteringsarbete ni utför, tillsammans fortsätter vi att närma oss ett kretsloppssamhälle.

Michael Östman

Verkställande direktör

eko.

EKOROSKS
KUNDTIDNING

Ansvarig utgivare Michael Östman, Ab Ekorosk Oy,
Spituholmsvägen 90, 68600 Jakobstad, Telefon (06) 781 4500, info@ekorosk.fi, www.ekorosk.fi
Produktion Pia Grankvist, Ab Ekorosk Oy
Redaktionsråd Pia Grankvist, Michael Östman, Essi Tanskanen, Mirja Nygård, Pamela Koski
Pärbild och layout Wizartr Tryckeri Forsberg Printed Communication

Logiskt att lägga bioavfall i en papperspåse

Logiken lyser igenom när **Maria Annala** i Ylihärmä resonerar om att lägga bioavfall i en papperspåse. Hon använder papperspåsar för bioavfallet hemma och har gjort det sedan Ekorosk började rekommendera det.

– Det kändes konstigt att man till en början uppmanades lägga bioavfall i en plastpåse, berättar Annala.

Matrester förmultnar ju, funderar hon och berättar att hon förundrades över hur man får bort plasten. Det är en berättigad fråga, eftersom det inte finns någon effektiv metod för att avlägsna plastbitar.

Vid produktionsanläggningen för bioavfall försöker man avlägsna plasten med hjälp av två skruvpressar som har en siktstorlek på 10 millimeter. De tar bort stora plastbitar.

– Den fasta slutprodukten går genom en

trumsil efter biogasreaktorn, men det är mycket svårt att avlägsna små och mjuka plastbitar, säger produktionsanläggningens driftschef **Kristiina Kuosma**.

Papper är naturligt

Annala berättar att hon genast började använda papperspåsar när hon läste rekommendationen att bioavfall bör packas i en papperspåse.

– Det är naturligare att lägga det i en papperspåse, konstaterar hon, lägg bara nåt som suger i sig eller tål fukt under bioavfallet i botten av påsen.

Hon använder bland annat kartongbitar från äggförpackningen och havregrynspaketet, och påsen håller bra. Fukten har inte varit något problem för dem.

– Jag har papperspåsen i en vanlig sophink och det fungerar bra, så länge vi använder den där fuktspärren i botten av påsen. Men så lägger jag också hushållspapper under om jag måste tömma till exempel matolja i påsen. Sen ska man bara se till att föra ut påsen tillräckligt ofta, med fyra, fem dagars mellanrum.

Papperspåsen är ingen stor sak för familjen, både Annala och hennes man är nöjda med papperspåsen.

Samlar på lämpliga papperspåsar

Familiens inställning till livsmedelsförpackningar har ändrat helt.

– Vi samlar på lämpliga papperspåsar och kartongförpackningar och sparar dem.

Det finns många livsmedelsförpackningar i ett hem som lämpar sig för insamling av bioavfall, till exempel påsar för strösocker, mjöl och flingor. Det går också utmärkt att lägga bioavfall i tomma pappersförpackningar för gryn och potatis.

Avslutningsvis tipsar Annala om ett utmärkt sätt att förebygga att bioavfallet luktar.

– Jag strör kaffesump över bioavfallet.

Text: Pia Grankvist

Bilder: Gun-Marie Wiis och Stormossen

Bild på mängden plastbitar som finns kvar i en liter slutprodukt efter att den sällats. Detta får man inte bort. Mängden plast är i medeltal 4,4 cm³ per liter slutprodukt.

Hur använder jag en papperspåse?

Var hittar jag papperspåsar för bioavfall?

- De finns i butikens hylla för städartiklar, ta helst en vaxad papperspåse
- Använd tomma livsmedelsförpackningar av papper som du har hemma
- Välj en papperspåse för frukterna istället för en plastpåse i butikens grönsaksavdelning

Hur gör jag?

- Använd någon form av fuktspärr i botten av papperspåsen innan du börjar fylla den med bioavfall

- Som fuktspärr kan du använda till exempel kålblad, apelsinskal, torrt bröd eller kartongbitar
- Lägg flytande bioavfall i ett tomt mjölkpaket som du tejpar igen
- Låt papperspåsen stå luftigt så att luften kommer att cirkulera runt den
- Låt alltså papperspåsen stå i en behållare av galler eller en behållare med små hål
- Byt påse tillräckligt ofta, papperspåsen kan stå med bioavfall i behållaren i köket 2–3 dagar

Endast rena textilier kan återvinnas

Ekorosk har samlat in avlagda textilier på återvinningsstationerna sedan årsskiftet, och vi vill påminna om att endast torra och rena textilier av naturfibrer kan återvinnas som fibrer. Under våren har saker som inte hör till insamlingen av avlagda textilier dykt upp i insamlingskärlen, till exempel skor, smutsiga textilier, kuddar, täcken och andra föremål som inte ens är textilier.

QR-kod som för till sorteringsanvisningen för avlagda textilier.

som inte hör hit, till exempel namnlappar, avlägsnas.

Skild plats för textilier som inte är lämpliga för insamlingen

Det finns en annan plats på återvinningsstationen för textilier som inte passar i insamlingen av avlagda textilier. Fuktiga, fläckiga och mögliga textilier som innehåller skadedjur eller som luktar starkt ska läggas i

containern för energiavfall. Även underkläder, sockor, strumpbyxor, mattor, kuddar, dun-täcken, kuddar och stoppade djur placeras där. Medan skor, väskor och bälten ska läggas i deponicontainern.

Anvisningar om sorteringen av avlagda textilier finns på vår hemsida www.ekorosk.fi under rubriken Sortering. Den bifogade QR-koden leder dig direkt till rätt sida om telefonen har en applikation för skanning av QR-koder.

Text och bild: Pia Grankvist

Stationsskötare Magnus From tömmer ett insamlingskärl för avlagda textilier.

Vad innebär knippet med insamlingskärl som dykt upp på husbolagets gårdsplan? Den frågan får Ekorosks personal som delar ut insamlingskärlen och Ekorosks kundtjänst.

Insamlingskärlen innebär att Ekorosk börjar samla in förpackningsavfall för återvinning från husbolagen från och med 1.7.2023. Förpackningsavfallet som samlas in är kartong- och plastförpackningar samt småmetall och glasförpackningar. När man sorterar förpackningsavfall i skilda kärl kan man producera ny råvara, som ersätter jungfrulig råvara och sparar på naturens resurser.

– Det är viktigt att man bara lägger rätt sorterat förpackningsavfall i kärlen för förpackningar, annars går det inte att producera ny råvara av det, påpekar Ekorosks HSEQ-ingenjör Mirja Nygård.

På sidan 2 i detta blad finns sorteringsanvisningar för förpackningarna, de finns också på Ekorosks hemsida www.ekorosk.fi under rubriken Sortering och så hittar du dem med

hjälp av QR-koden som finns på insamlingskärlen. QR-koden läser du med hjälp av en applikation som du kan ladda ner i din smarttelefon, den för dig direkt till sorteringsanvisningarna på Ekorosks hemsida.

Vad gör vi med kärlpaketet?

Husbolaget eller vaktmästaren öppnar kärlpaketet och placerar kärlden där de ska vara. Om de gamla kärlden är där, kontakta då transportören. Kontrollera att korken som finns i botten av sopkärlet på 660 liter är stängd. Kärlen får användas från och med 1.7. Då husbolaget har Ekorosks kärl, ska man i fortsättningen kontakta Ekorosk, om kärlet till exempel har gått sönder. Husbolagen kan om de så önskar beställa en kostnadsfri plansch med sorteringsanvisningar från Ekorosk att lägga på väggen i fastighetens avfallsutrymme.

Text: Pia Grankvist

Bild: Per Peltola

Separat insamlingen av förpackningsavfall börjar 1.7.2023, då ska alla bostadsbolag med 5 eller fler bostäder sortera förpackningsavfall.

- Ekorosk delar som bäst ut insamlingskärl för förpackningsmaterial till alla bostadsbolag med fem eller fler bostäder i alla 10 medlemskommunerna.
- Bostadsbolagen kan samarbeta, dvs. använda gemensamma kärl med närliggande bostadsbolag. Då delar man också på kostnaderna. Bostadsbolagen ska fylla i ett blankett om samarbete och skicka den till Österbottens avfallsnämnd till exempel per e-post info@ekoso.fi.
- Lägg endast sorterat förpackningsavfall i insamlingskärlen, sorteringsanvisningarna finns på sidan 2 i detta blad.

Kärlen för fritidsbostäderna ska skapa bekvämlighet

Kärlen för fritidsbostäderna kan se ut så här efter en livlig helg, när utomstående missbrukar kärlen som är till för fritidsbostäderna.

Tanken med kärlen för fritidsbostäderna är att de ska skapa bekvämlighet, göra vardagen smidigare för de som bor på sommarstugan och samla in råvaror för bearbetning. Vid punkterna samlas sorterat bio- och energjavfall in, och insamlingens ändamål uppfylls endast om sorteringen utförs på rätt sätt.

Jag har bott på sommarstugan sedan barnsben och vet att insamlingskärlen missbrukas rätt ofta. När jag rör mig på sommarstugeområdet märker jag att principen "Nog tar nån annan hand om det här" kan leda till att hela avfallslasten töms vid kärlen för fritidsbostäderna, även om insamlingskärlen är tydligt märkta med vad de ska innehålla. Kärlen fylls i förtid på grund av missbruk, och andra mer samvetsgranna sorterare får inte plats för sitt bio- och energjavfall i kärlen, utan hamnar att lämna det utanför dem.

Missbruk leder till att plastavfall sprids i naturen, eftersom fåglar och andra djur gräver i soppåsarna som ligger utanför insamlingskär-

len i jakt på något ätbart. Marken där insamlingspunkten ligger är vanligtvis privatägd mark, som också skräpas ner när punkten missbrukas. Meddela Ekorosk genast när du märker att en insamlingspunkt missbrukas.

Kärlen för fritidsbostäderna fungerar bäst när de används på ett ändamålsenligt sätt, dvs. endast för bioavfall och energjavfall. Boende i sommarstugor har tillgång till ekopunkter och återvinningsstationer på samma villkor som andra hushåll. Alla våra insamlingsplatser samt deras öppettider och sorteringsanvisningar finns på våra hemsidor www.ekorosk.fi.

Insamlingspunkterna för fritidsbosättningen, är tillgängliga 1.5–31.9 också i sommar.

God sorteringsommar vid sommarstugan!

Text: Pia Grankvist, informatör på Ekorosk och sommarstugefantast

Bild: Tommy Nordlund